

mæssigt at stille det saaledes, at man sagde, at de Byer, som ønskede selv at vælge deres Formænd, som mene at have Kræfter, personlige Kræfter til Disposition, og som ligeledes mene at kunne overkomme de Besøttninger, som dermed maatte være forbundne, skulde det staa frit for at gjøre det, men de Byer derimod, som af den ene eller den anden Grund ønskede at benytte sig af den kongevalgte Borgmester til tillige at være Formand for Byraadet, vilde vi ikke forhindre deri eller affjære Udgang dertil. Det var den Opfattelse, som dengang gjorde sig gjældende, og jeg maa tilstaa, at jeg endnu idag er tilbøjelig til at mene, at Forholdet — jeg siger heldigvis — er saaledes, at i de fleste Kjøbstæder kommer Borgmesteren godt ud af det med Byraadet, i de fleste Byer vilde Byerne vist nødig savne den Samvirken, som hidtil har fundet Sted mellem Byraadet og Borgmesteren. Jeg anser det derfor i dette Dieblis for anbefalelsesværdigt og tilraadeligt at stille Byerne frit, saaledes som Folkethinget vedtog det i 1866—67, dette naturligvis under Forudsætning af, at det overhovedet skulde kunne være muligt i dette Dieblis at komme bort fra den Ordning, som Indenrigsministeren alene vilde gaa ind paa i 1868, og under Forudsætning af, at man fremdeles skulde mene, at det var saa paatrængende nødvendigt at faae en Forandring bragt tilstede uden at afvente den Termin, som i Loven af 1868 blev opstillet, nemlig den, at der blev foretaget en Retsreform, altsaa for det Tilfælde, at man skulde mene, at det ikke lader sig gjøre at afvente denne Reform, idet man føler, at der ikke er meget stor Udsigt til, at den for det Første kan blive gennemført.

Naar jeg har berørt det finansielle Moment, skal jeg dog noget nærmere udføre de Anthyndninger, som bleve givne af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg). Det forholder sig, som af ham bemærket, at i mange Byer udgjøre de saakaldte Hjemmeindtægter ikke noget stort Beløb. I de Byer, som have færreste, kongevalgte Borgmestre, nemlig Aalborg, Randers, Aarhus, Odense og Helsingør, udgjøre de saakaldte Hjemmeindtægter, det vil sige de Indtægter, som Borgmestrene have gennem Embedsjord, Kapitaler, ifølge Næringsloven, ved Brandtaxationer osv., ifølge Gjennemsnit af de sidste 5 Aar for sidste Vakance i disse Embeder et samlet Beløb af 6,156 Rdl. Det er jo muligt, at de Tal, jeg nu nævner, ikke ganske passe til det Nuværende, men for at faae en Forestilling om, hvorledes det stiller sig, kan man vel nogenlunde gaa ud fra, hvad der var gjældende i disse

Mar 1867—68. Altsaa, disse Hjemmeindtægter udgjorde dengang ialt noget over 6,000 Rdl. eller noget over 12,000 Kr. (Udflydelse.) Ja, de ere vel sagtens blevne noget større nu, men saa overmaade meget kan det dog ikke være, hvad Indtægterne af Embedsjord og Kapitalrenter angaar, hvilke udgjorde den største Del. I 7 Byer, nemlig Roskilde, Holbæk, Slagelse, Stege, Fredericia, Nakskov og Horsens, udgjorde Hjemmeindtægterne henimod 11,000 Rdl., 22,000 Kr. I 8 Byer: Veile, Ribe, Kolding, Nyborg, Nykjøbing paa Falster, Njuge, Kalundborg og Hjerteminde, udgjorde de noget over 5,300 Rdl. I 19 Byer vare Indtægterne mellem 250 og 500 Rdl. I 26 Byer naaede de ikke engang 250 Rdl. Naar man vil tælle det Hele sammen og dertil fremdeles lægge de Indtægter, som afgives af Byerne og af Forretninger, som Vedkommende udfører paa Stedet, til de kongelige Raadmænd, af hvilke der jo er 7, nemlig 2 i Aarhus, 2 i Aalborg, 1 i Randers, 1 i Odense og 1 i Roskilde, og som udgjorde noget over 4,200 Rdl., faar man et samlet Beløb af disse Hjemmeindtægter, saaledes som de vare for nu altsaa 15—17 Aar tilbage, paa ialt noget over 73,000 Kr. Dersom den Ordning, som nu foreslaaes, tænkes gennemført, vil altsaa hele dette Beløb af noget over 73,000 Kr. eller, som det nu maa antages at være, ikke saa lidt Mere, forsaavidt gaa tabt for Statskassen, som den, hvis den maa have det samme Antal Embedsmænd, jo vil blive nedtaget til at staae dette Beløb, som da vil komme til at mangle i deres Lønninger, tilveie paa anden Maade. Dette anser jeg nu imidlertid ikke for at være af nogen særlig stor Betydning. Jeg antager vel, at dersom Reformerne i det Hele maatte anses for gavnlige eller ønskelige, vilde disse nogle og halvfjerdsindstyve Tusinde Kroner, ja selv noget Mere, selv 100,000 Kr., ikke være af nogen afgjørende Betydning. Men vigtigere er den anden Side af Sagen, den nemlig, hvorvidt disse Beløb maa kunne siges at være tilstrækkelige for Kjøbstadkommunerne til ved Hjælp deraf selv at afholde de Udgifter, som ville medgaa til de valgte Borgmestre. Som jeg har nævnt, ere Beløbene høist ulige fordelte. Der er enkelte Byer, hvor disse Hjemmeindtægter ikke ere ganske ubetydelige, men det er som oftest ogsaa de største Byer, hvor Udgifterne ligeledes ville blive de største. I andre Byer spille disse Hjemmeindtægter en overmaade ringe Rolle og kunne paa ingen Maade anses for at være tilstrækkelige til at dække de Udgifter, som den paatænkte Ordning vil medføre. Det forekommer mig nem-